

panelið

Bygdamenning — trygggleiki og trivnaður

Í dag:

Hans Jørgensen,
lærari í Miðvági

— Tann privatkapitalistiskur politikkurin fer ongantið at stuðla sanna bygdamenning, tí tað »loysir seg ikki«. Tað »loysir seg ikki fyrri kapitalin at hava vinnuliv á plássum, har tað ikki gevur størsta vinningin, skrivur Hans Jørgensen, m.a. í panelgreinin.

Ongantið hevur so nógv verið tosað um decentralisering, sum hesi seinastu árin. Sitandi landsstýri sá eisini tað sum eina landsuppgávu at fáa gjørt okkurt við henda spurningin, tí setti tað eina serliga grein í samarbeiðssáttmálan, sum nevnist BYGDAMENNINGAR-POLITIKKUR OG ALMENT INITIATIV INN-AN IDNAD V.M.

Flest øll kunnu vit á-sanna, at tann »trunkan saman« politikkur, sum hevur merkt samfelag okkara, ikki hevur givið tey góðu úrslit, sum summir serfrøðingar væntaðu.

Miðsavnar ringa ávirkan

Tað er einki at ivast í, at framtíðin fer at royna at bota um tey brek, sum miðsavnarin færdi við sær. Men at tað ikki verður nokkur løtt uppgáva, eru longu alt ov greið prógvið fyrri. Tann neyvnað blaðið í dag, at tú ikki sært onkran gremja seg um avleiðingarnar av miðsavnarin. Greifligasta prógvið er tað rötloysi, sum eyðkennir ein stóran part av ungdóminum. Í staðin fyrri at koma við eini bótandi hond fylla brævskrivarar og ávisir bjaðstjórar bløðini við skemdarorðum og atfinningum inn á tey, sum noyddust at fara frá teirra fjálga heimi til stórstaðin at vera. Ov fá duga at seta seg inn í teir trupulleikar, sum hesi ungu koma at dragast við, tá tey verða tikin upp við röt og skulu klára seg har, sum eingin kemur hvørjum øðrum við. — Har størsti denturin verður lagdur á at vinna sum mest av peningi burturúr teimum ungu.

Bygdinar mugu mennast

Tá ring sjúka er við at taka seg upp, tá royna læknar at finna fram til mest effektiva heilivágini fyrri at fáa tamarhald á sjúkuni sum skjótast. Men best er at finna fram til eina vaccinu, sum tekur grundarlagið undan sjúkuni. Besta vaccinan móti teim trupulleikum, sum miðsavnarin hevur havt

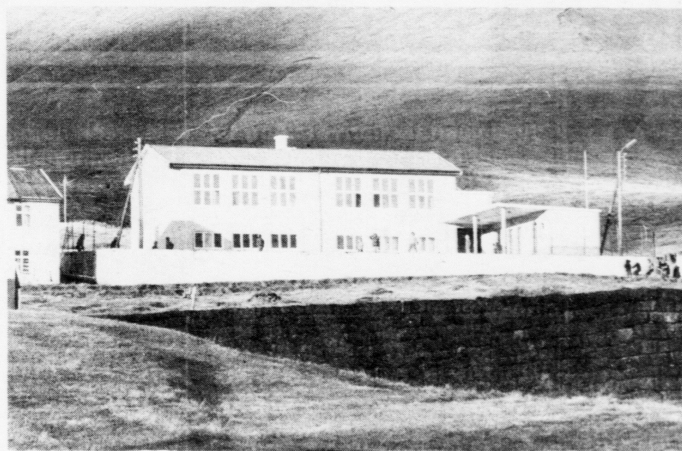
við sær, er at gera tað liviligt á bygdunum í Føroyum.

Fria kappingin skapar ikki bygdamenning

Tá talan er um at gera nakað veruligt, til tess at skapa trivna á bygdunum, tá tala ideologiarnar at hjá summum. Tann privatkapitalistiskur politikkurin fer ongantið at stuðla sanna bygdamenning, tí tað »loysir seg ikki«. Tað »loysir seg ikki fyrri kapitalin at hava vinnuliv á plássum, har tað ikki gevur størsta vinningin. Vit mugu tí gera okkum púra greitt, at vilja vit bygdamenning, so mugu vit eisini góðtaka, at tað almenna t.e. landsmyndugleikar saman við kommununum og annars áhugaðir borgarar í bygdunum ganga á odda fyrri at gera vinnumøguleikar í teimum ymsu bygdunum.

Húspurningurin

Ein annar stórir trupulleiki hjá teimum, sum skulu festa búgv, eru móguleikarnir fyrri at fáa nakað at búgva í. Tað er í nógvum kommunum so-

Ein feroyskur bygdaskúli — skúlin í Oyndarfirði. Ein grundstuðul undir at fáa ungdómin at trivast í bygdini er óivað bygdaskúlin. Móguleikar mugu gerast fyrri at sum mest má kunna lærast í heimbygdini, og at tað slepst undan at fara burtur úr bygdini at ganga í skúla í tí viðbrekna skúlaaldrinum, heldur Hans Jørgensen

leiðis statt í dag, at tað er at kalla púra ógjøriligt at fáa eitt grundstykki. Her mugu tær einstøku kommunarnar gera álvara av móguleikunum við býarskipan, men serliga má ansast eftir, at býarskipanin ikki førir tað við sær, at kommunan ger vegir o.a. til nøkur byggilendi, sum so ger at jarðaeigarin kann seta ein órimiliga høgan pris á, tí kommun-

an setti stykkið í søluvirði. Tað má skipast so fyrri, at grundstykkjaprisirnir eru rimiligar. Annars er tað ein landsuppgáva at skipa fyrri biligari og laga-ligari lánnum til sethúsabýgging. Húsálansgrunnurin átti at verið einasti útlánari, so leingi húsini hildu eina rimiliga stødd. Tað skuldi ikki verið neyðugt at lænt frá bankum til sethúsabýgging,

uttan so, at tú vildi hava húsini dýrari enn neyðugt.

Trivnaður sum heild

Sjálvandi eru inntøkumóguleikarnir og tað at kunna byggja sær eitt heim fyrstu treytirnar fyrri at kunna vera í bygðsamfelagnum, men saman við hesum framtøkum, eigur annar trivnaður at

vera flættaður; tí tað er greitt, at litíð batir at byggja havnir, vegir, o.s.fr. um ungdómurin ikki trivast á plássinum. Tí má ansast væl eftir, at nakað er í bygdunum, sum kann geva unga ættarliðnum livsinnihald.

Skúlin

Ein grundstuðulin undir hesum er óivað bygdaskúlin. Móguleikar mugu gerast fyrri, at sum mest má kunna lærast í heimbygdini og at tað slepst undan at fara burtur úr bygdini at ganga í skúla í tí viðbrekna skúlaaldrinum.

Heimið

Men aðalgrundarlagið er heimið. Tí mugu vit ansa væl eftir, at hugnin og trygggleikin heima ikki verður settur til síðis til frama fyrri MAMMON.

Fritíðarmóguleikar

Ein onnur treyt er, at ungdómurin og fyrri so vitt alt bygdarfolkið eigur móguleikar at rokja síni fritíðarárhugamál. Her eru móguleikar gjørdir frá landsins síðu, soleiðis at flestar bygdar sum ynskja tað kunnu fáa stuðul til at gera tað, sum tørvur er á í eini bygd á tí økinum.

Hans Jørgensen

Tað batir litíð at byggja havnir, vegir o.s.fr., um ungdómurin ikki trivast á plássinum. Tí má ansast væl eftir, at nakað er í bygdunum, sum kann geva unga ættarliðnum livsinnihald, skrivur Hans Jørgensen m.a. Henda myndin er av ungfólki úti í Nólsoy